

4 Beoordelingsmodel

Antwoorden

Deel-
scores

Architectuur

Maximumscore 3

- 1 drie van de volgende:
- Het is een eenkamerwoning, waarin een heel gezin leefde.
  - De keuken is niet meer dan een kast (die ook als 'badkamer' moet dienen).
  - Er wordt geslapen in bedsteden in de woonkamer.
  - De wc komt direct in de kamer uit, wat niet erg hygiënisch is.
  - Er is slechts één raam dus weinig licht of frisse lucht.
  - Er is bijna geen bergruimte.

per juist antwoord

1

Maximumscore 2

- 2 twee van de volgende:
- meer ruimte: de woningen zijn groter en/of bestaan uit meer vertrekken (met kasten erin).
  - meer privacy: er zijn verschillende slaapkamers (met bedden in plaats van bedsteden).
  - meer licht/lucht/hygiëne: elk vertrek heeft een raam en/of er is een echte keukenruimte en/of de wc bevindt zich in een gescheiden ruimte in de hal en/of er zijn twee (gescheiden) balkons per woning.

per juist antwoord

1

Maximumscore 2

- 3 twee van de volgende kenmerken:
- De daken (waarvan de pannen ver naar beneden doorlopen) overkappen het hele woonblok (en vatten daardoor het geheel samen).
  - Per eenheid van zes appartementen is steeds één schoorsteen aangebrachte (en één rond balkon op de eerste verdieping).
  - Elk huis/woonblok bevat slechts één voordeur (naar het trappenhuis, waarin zich de voordeuren van de afzonderlijke woningen bevinden).
  - De ramen zijn op elke verdieping verschillend, waardoor de bovenste etages slaapkamers lijken te bevatten.

per juist kenmerk

1

Maximumscore 1

- 4 Het zijn bewerkelijke meubels die grotendeels met de hand gemaakt moeten worden. Dat kost veel tijd en maakt ze duur.

Maximumscore 2

- 5 de drie volgende:
- Hij gebruikt bakstenen in verschillende kleuren (zandkleur, rood, bruin).
  - Hij gebruikt geglazuurde bakstenen en ongeglaazuurde.
  - Hij gebruikt stenen met afwijkende vormen: sommige bakstenen zijn niet rechthoekig maar gebogen en/of bol (uit speciale mallen).

Indien twee antwoorden juist

1

Indien minder dan twee antwoorden juist

0

Eindexamen tehatex havo 2004-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 3	
6 ☐ drie van de volgende: • De bakstenen binnen een gevel zijn afwisselend liggend, staand en schuin gemetseld. • Met bakstenen zijn ronde en bolle vormen gemaakt (op de hoek en als een soort kolommen). • Muren hebben soms reliëf door in- en uitspringende bakstenen. • Er zijn decoratieve patronen van golvende lijnen aangebracht.	
per juist antwoord	<u>1</u>
Maximumscore 1	
7 ☐ Het antwoord moet de volgende strekking hebben: De gebouwen van De Klerk lijken door hun plasticiteit, gebogen vormen en decoratieve details op sculpturen. De vaak uitbundige vormen zijn niet erg functioneel voor de woningen die zich achter de gevels bevinden.	
Maximumscore 1	
8 ☒ B	
Maximumscore 1	
9 ☐ Er is één grote doorlopende gevel met torenachtige kolommen, die enigszins aan een kasteel of paleis doet denken, met een grote park-achtige ruimte tussen de woonblokken.	
Hollands landschap	
Maximumscore 2	
10 ☐ • Je kijkt bovenop de huizen/daken/velden/mensen	<u>1</u>
• De huizen en bomen bevinden zich onder de horizon (alleen kerken en molens steken daar bovenuit)	<u>1</u>
Maximumscore 2	
11 ☐ • Hij wil een weids overzicht van het landschap tonen, dus kiest een hoog standpunt waardoor er veel 'grond' te zien is	<u>1</u>
• Hij wil een typisch Hollandse wolkenlucht schilderen (met lichteffecten) en legt de horizon laag, om veel ruimte voor die lucht over te houden	<u>1</u>
Maximumscore 3	
12 ☐ drie van de volgende: • Ze dragen bij aan de ruimtesuggestie in het schilderij: de lichte plek op de voorgrond is sterker en groter dan de verder gelegen lichtplek(ken). • Ze leiden het oog door het schilderij: van links op de voorgrond naar rechts op het middenplan en naar de kerk linksachter. • Op de voorgrond wordt de aandacht gericht op huizen, bleekvelden en mensen die met hun dagelijks werk bezig zijn. • Het landschap wordt levendig en/of krijgt een enigszins dramatische sfeer door de sterke licht-donkercontrasten, of: er ontstaat nu meer variatie in kleur.	
per juist antwoord	<u>1</u>
Maximumscore 2	
13 ☐ • (Hof en Kerk zijn geen belangrijke opdrachtgevers meer in de burgerlijke cultuur van de Nederlandse zeventiende eeuw en) burgerlijke opdrachtgevers bestellen vooral onderwerpen die in de woonhuizen passen en/of de burgers hadden een voorkeur voor realistische schilderijen die hun dagelijks leven weerspiegelden (al dan niet met een verborgen boodschap)	<u>1</u>
• Er ontstond een grote vrije markt met veel concurrentie, waardoor kunstenaars zich gingen specialiseren in verschillende genres	<u>1</u>

Antwoorden

Deel-
scores

Maximumscore 2

14 twee van de volgende:

- Bomen, lucht en aarde bestaan allemaal uit lijnen en vlakken zonder details, waardoor een geabstraheerd patroon ontstaat (in plaats van een realistische weergave met verschillende stofuitdrukkingen).
- De kleuren zijn feller en minder natuurlijk (autonomer) dan je in een landschap verwacht, met sterke contrasten (geel, rood, blauw, oranje).
- Er wordt weinig diepte gesuggereerd: de bomen overlappen de achtergrond maar de kleuren van de achtergrond zijn even sterk als op de voorgrond (waardoor er geen atmosferisch perspectief ontstaat).

per juist antwoord

1

Maximumscore 3

15 drie van de volgende:

- Er zijn veel verticale richtingen: bomen die vanuit een horizontale aarde, het stoffelijke, opstijgen naar de hemel of naar het hogere.
- Veel bomen lopen boven in het schilderij het beeld uit (een beweging naar omhoog).
- Bomen, aarde, water zijn op dezelfde 'onstoffelijke' manier weergegeven, als kleurige banen. Er is geen zwaarte of materie uitgedrukt.
- De zon, met stammen die er omheen buigen, lijkt een (gotisch) kerkraam en roept daardoor associaties op met het hogere of hemelse.

per juist antwoord

1

Maximumscore 3

16 drie van de volgende:

- Brede banen van links naar rechts (die buiten het vlak doorlopen) geven een horizontale indeling als plans bij een landschap.
- De kleuren (blauwgrijs en geel/groen/zwart) roepen associaties met water, lucht en zand op.
- Golvende vormen op de voorgrond lijken op heuvels of duinen.
- Het middenvlak lijkt spiegelend water door het wit en het blauw.

per juist antwoord

1

Maximumscore 3

17 drie van de volgende:

- door het zeer brede, uitgerekte formaat
- door de horizontale kwaststreken/verfbanen die vaart suggereren
- doordat de horizontale verfbanen links en rechts buiten het schilderij door lijken te lopen
- doordat er geen details zijn (alleen min of meer horizontale lijnen)

per juist antwoord

1

Beelden in Nederland

Maximumscore 1

18 één van de volgende:

- In de omgeving zijn veel architectonische, rechthoekige/gestapelde elementen, of: de open structuur van de stalen balken lijkt enigszins op de structuur van het gebouw (ramen, balken) op de achtergrond, of: de horizontale en verticale richtingen van de architectuur worden herhaald in het beeld.
- Door de totaalvorm (onder smal, dan uitdijend in de breedte en de hoogte en het ontbreken van een sokkel) en door het grote formaat doet het beeld denken aan een boom.

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
19 ☐ twee van de volgende kenmerken: • Het is meer een constructie dan (ambachtelijke) beeldhouwkunst. • Het is geconstrueerd met modern industrieel materiaal. • abstracte, geometrische vormgeving	
per juist kenmerk	<u>1</u>
Maximumscore 2	
20 ☐ twee van de volgende: • Het vlakke, horizontale karakter benadrukt de ruimte van het plein. • De bestrating van het plein is ook binnen de cirkel/het beeld doorgezet. • Het podiumachtige past goed bij het gebouw (een theater).	
per juist antwoord	<u>1</u>
Maximumscore 1	
21 ☐ Het heeft niet alleen een esthetische functie maar ook een gebruiksfunctie: een ontmoetingsplaats of speelobject.	
Maximumscore 1	
22 ☐ Het antwoord moet de volgende strekking hebben: Het beeld bestaat uit samengestelde vormen die voorover lijken te vallen, waarbij sommige vormen omhooggericht zijn, andere naar beneden, waardoor het idee van vallen en omhoogkomen ontstaat, of: de samengestelde vormen hellen zo sterk naar voren dat ze lijken om te vallen, of: het beeld lijkt van zijn sokkel af te duiken of te zweven.	
Maximumscore 1	
23 ☐ Het kenmerkende aspect van wankel evenwicht of van 'vallen en opstaan' zou verloren gaan als het beeld aan het gebouw bevestigd zou zijn.	
Maximumscore 3	
24 ☐ drie van de volgende aspecten: • Het heeft het lineaire karakter van een (persoonlijk) handschrift. • Het lijkt van een afstand eerder twee- dan driedimensionaal, of: het loopt evenwijdig aan de gevel, waardoor de vormen eruit zien als lijnen op een groot vlak. • Het beeld is in zijn totaliteit sterk horizontaal met schuine vormen, als een regel geschreven tekst. • Er is sprake van een op- en neerwaartse beweging, zoals bij schrift en/of het heeft de dynamiek van bijvoorbeeld een handtekening.	
per juist aspect	<u>1</u>
Maximumscore 1	
25 ☐ • Het past in zijn omgeving omdat het lineaire, grafische karakter overeenkomt met het lineaire/grafische beeld van de gevel op de achtergrond en de elektrische bedrading of omdat grijs staal goed aansluit bij een omgeving met rails en treinen. of • Het past niet in zijn omgeving omdat de drukke achtergrond onrustig werkt, waardoor het beeld niet goed uitkomt, of: het beeld lijkt eerder bedoeld om de eenvormigheid van de omgeving (gebouw, perrons, rails) te doorbreken en spanning te veroorzaken. (En dan past het dus tóch....)	

Antwoorden	Deel- scores

Maximumscore 2

- 26 • Bij De Vries zie je een aantal verschillende vormen achter of naast elkaar, die ieder een eigen karakter hebben en die door hun rangschikking een opeenvolging van gebeurtenissen suggereren, of: je ‘leest’ het werk van links naar rechts 1
- Bij Volten zijn de verschillende elementen gelijkwaardig en ondergeschikt aan het geheel (en je bekijkt het werk als één geheel) 1

Maximumscore 2

- 27 De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:
- Het werk van Volten is ondanks het grote formaat onopvallend, is geïntegreerd in de omgeving. De vormen zijn te ‘minimaal’/‘architectonisch’ of te ingetogen om aanstootgevend te zijn 1
- Het werk van De Vries is niet alleen groot, maar ook grilliger dan dat van Volten: het dringt zich meer op, of: het lijkt instabiel en/of toevallig en/of het spot met het monumentale 1

Vissersvrouwen

Maximumscore 2

- 28 twee van de volgende:
- Het zijn lichtplekken in het schilderij die een contrast vormen met de donkere kleding of donkerder achtergrond.
- Door de herhaling ontstaat een ritmisch patroon van witte ‘vlekken’.
- Samen vormen ze twee golvende lijnen over de hele breedte van het schilderij.
- per juist antwoord 1

Maximumscore 1

- 29 Het Realisme

Maximumscore 2

- 30 twee van de volgende aspecten:
- losse manier van schilderen
- kleur (blauw) in de schaduw
- diffuse lichtwerking
- per juist aspect 1

Maximumscore 1

- 31 De kleuren zijn hier enigszins donker en onverzadigd in tegenstelling tot het heldere (en vrije) kleurgebruik van de Franse Impressionisten.

Maximumscore 2

- 32 • Links op de afbeelding vecht een schip tegen de hoge golven veroorzaakt door de kracht van de storm: te zien aan de schuine richting van het schip/golf slaat bijna over de reling/golf is hoog 1
- Rechts op de afbeelding zie je twee personen in zwart/blauwe kleding; aan hun houding kun je zien dat ze moeten opboksen tegen de storm/ kleding waait naar achter/voeten zetten zich schrap/personen leunen tegen elkaar aan (vormen een front) 1

Eindexamen tehatex havo 2004-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel- scores
Maximumscore 3	
33 ☐ (Hij stileert of abstraheert de werkelijkheid.) drie van de volgende: • Hij vereenvoudigt het onderwerp door zich te beperken tot de hoofdzaken: schip, golf, duin, vrouwen. • Hij geeft alleen de karakteristieke hoofdvormen weer, geen versieringen, geen details. • Hij gebruikt alleen primaire kleuren en zwart en wit, zonder nuances binnen die kleuren. • Hij maakt alles vlak, zonder plasticiteit of ruimtesuggestie (hoewel door de compositie het schip verder weg lijkt dan de vrouwen, die op de voorgrond staan)	
per juist antwoord	<u>1</u>
Maximumscore 2	
34 ☐ • De vrouwen vormen samen een geheel, of: de kleding van de vrouwen vormt één vlak, of: de onderkant van voeten en rok en de schouders vormen een bijna rechte, horizontale lijn	<u>1</u>
• De hoofden zijn vrijwel identiek (dezelfde vormen met witte kappen)	<u>1</u>
Maximumscore 2	
35 ☐ twee van de volgende aspecten: • Hij laat geen bijzondere dingen zien van Scheveningen, maar de harde realiteit van het visserijbestaan. • Met zijn kleurkeuze blijft hij dicht bij de waarneembare werkelijkheid; geel voor zand en duin, blauw voor golf en sjaal, zwart voor schip en kleding, wit voor hoofdkapjes. • Hij heeft de voorstelling geometrisch gestileerd, maar het onderwerp blijft herkenbaar.	
per juist aspect	<u>1</u>
Maximumscore 3	
36 ☐ Functie: de kaart is bestemd voor toeristen en wil een positief beeld geven van de folklore van Scheveningen	<u>1</u>
twee van de volgende aspecten: • Het geheel is zodanig in scène gezet dat alle belangrijke kenmerken van Scheveningen op de achtergrond zichtbaar zijn (water, vissersboten, gebouwen). • Alles lijkt fris en helder (geïdealiseerd), de vrouw heeft rode wangen (geen beeld van een arm, hard bestaan). • De vrouw heeft een geposeerde houding en/of onderbreekt haar werk en kijkt de beschouwer aan (en ze zit op een opgeworpen hoopje zand).	
per juist aspect	<u>1</u>
Maximumscore 3	
37 ☐ drie van de volgende: • het gebruik van kant/de opengewerkte details of de vele details met bloemmotieven • de halssnoeren met sluiting van bewerkt metaal • de brede ‘schouderlijn’ of het accent op de schouders • het kapsel met het naar achter gestoken/opgerolde haar	
per juist antwoord	<u>1</u>
Maximumscore 2	
38 ☐ • De kleding op afbeelding 14 is wereldser/uitdagender/gewaagder door de transparantie en het onbedekt laten van de schouders, of: afbeelding 14 heeft meer de allure van haute-couture, van exclusiviteit	<u>1</u>
• De degelijke kleding op afbeelding 13 die het grootste deel van het lichaam bedekt, benadrukt de zedigheid of degelijkheid en is meteen herkenbaar als streekdracht	<u>1</u>

Rechten

Mauritshuis Den Haag (afbeelding 4)

Haags Gemeentemuseum (afbeelding 5)

Kröller Müllermuseum Otterlo (afbeelding 11)

afbeelding 14: fotografie Maarten Schets, Amsterdam